

ویراست دوم

شیوه‌نامه‌ی کارنما

راهنمای نگارش و ویرایش زبانی

کارنما

ویراست دوم

شیوه‌نامه‌ی کارنها

راهنمای نگارش و ویرایش زبانی

کاری از گروه دبیرهای کارنما

کارنما

k a a r n a m a a . c o m

شیوه‌نامه‌ی کارنما

راهنمای نگارش و ویرایش زبانی

کاری از گروه دبیرهای کارنما

۱۳۹۸

شناس‌نامه

تماس:

tamaas@kaarnamaa.com

آبونمان:

kaarnamaa.com/peivand

aabunmaan@kaarnamaa.com

تلفن:

۰۹۰۵۸۷۲۹۹۵۹

شبکه‌های اجتماعی:

fb.com/kaarnamaa.magazine

t.me/kaarnamaamagazine

instagram.com/kaarnamaa

twitter.com/kaarnamaa

حق بازنشر:

© 2020 by Kaarnamaa + Accent Wall

Design: Raazieh Pourfazli

بازنشر این شیوه‌نامه در همه‌ی شکل‌های آن بدون کاربرد تجاری آزاد است.

شیوه‌نامه‌ی کارنما

راهنمای نگارش و ویرایش زبانی

کاری از گروه دبیرهای کارنما

۱۳۹۸

فهرست

۶	درآمد
۱۰	نکته‌های بنیادین
۱۴	ساختار جمله
۱۸	نشان‌گذاری
۲۲	واژه‌گزینی، برگردان، و برابری‌های فارسی
۲۶	نگارش نام‌های غیرفارسی
۴۰	نگارش لاتین نام‌های فارسی

ویراست دوم «شیوه‌نامه‌ی کارنما: راهنمای نگارش و ویرایش زبانی» (۹۸) مجموعه‌ای کوچک از نکته‌های بنیادین ادبی‌ست که هدف آن برطرف‌کردن پاره‌ای از چندگانگی‌ها و اشتباه‌هایی‌ست که با تناوب بیش‌تری در کار یک نویسنده رخ می‌دهند. شیوه‌نامه‌ی کارنما نمی‌خواهد جای‌گزین کتاب‌های ارزش‌مند ویرایشی و نگارشی‌ای باشد که اکنون وجود دارند. برای نمونه خود ما، هم‌چنان برای پیدا کردن برابره‌های تخصصی هنری یا واژه‌های علوم انسانی، به ترتیب از «فرهنگ اصطلاحات هنری و هنرمندان» اثر رویین پاکباز، و «فرهنگ علوم انسانی» کاری از داریوش آشوری سود می‌بریم. ما هم‌چنان این کتاب‌ها را، هم‌راه با کارهای کلیدی دیگری پیش‌نهاد می‌کنیم که به‌دست میرشمس‌الدین ادیب سلطانی، محمدرضا باطنی، کوروش صفوی، یا سعید ارباب شیرانی، در میان بسیاری دیگر، ارایه شده‌اند.

درآمد

آن چه پیش روی شماست، گونه‌ای جمع‌بندی از جریان فکری پویایی‌ست که در پی پرورش یک نگاه مشترک و پیش‌نهاد انتخاب‌هایی دقیق‌تر برای بالابردن میزان پیش‌بینی‌پذیری زبان فارسی و روش‌های نگارش و ویرایش آن بیان شده. این نکته به سبب ویژگی دیجیتال کارنما، دست‌کم برای ما اهمیتی اساسی دارد. نه تنها گذر از کهکشان گوتنبرگ، اکنون ضرورت‌هایی را بر کار نشر دیکته می‌کند که باید با پی‌گیری و هوش‌مندی به آن‌ها واکنش نشان داد، بل که به دلیل شلختگی‌های زبانی و بدنامی نوشتن در فضای مجازی، باید بیش از پیش بر روش فرآوری متن نظارت کرد.

هم‌زمان، نکته‌هایی در شیوه‌نامه‌ی کارنما هست که به احتمال زیاد، کم‌تر در دیگر راهنماهای نگارش و ویرایش به چشم می‌خورند. یک نمونه‌ی آن، بخش مربوط به نگارش انگلیسی‌نام‌های فارسی‌ست که با فرارسیدن جهانی‌شدن بیش‌از پیش در دسرساز شده است و نمی‌توان نسبت به آن بی‌تفاوت ماند. هرچند تا این جا به این نتیجه رسیده‌ایم که این پیش‌نهادها درست کار می‌کنند، اما هدف اصلی از گنجاندن‌شان در این جا، بیش‌تر گرفتن بازخورد برای بازنگری‌های احتمالی‌ست.

افزون بر همه‌ی این‌ها، فهرستی از پربسامدترین نام‌های هنرمند‌های مدرن را در این ویراست نو منتشر می‌کنیم تا نه تنها بتوانیم کمی از چنددستی‌های نگارش فارسی نام هنرمند‌های غیرایرانی کم کنیم، بل که الگویی را برای آینده فراهم بیاوریم. تجربه‌های پیشین ثابت کرده‌اند که این‌گونه فهرست‌ها هرگز نمی‌توانند به‌تمامی فراگیر باشند و همه‌ی نام‌ها را دربرگیرند. اما می‌توان امیدوار بود که فهرست پانصد نفره‌ی آمده در این ویراست بتواند زمینه را برای داوری درست درباره‌ی شیوه‌ی نوشتن نام یک هنرمند نوپا در آینده فراهم سازد. اصل، هم‌واره شیوه‌ی بیان نام هنرمند به‌زبان خود اوست.

نکته‌های بنیادین

الف: نزدیکی نوشتار به گفتار اصل است:

حتا، هژده، زیباست

پ: جدانویسی و نیم‌فاصله در ترکیب‌ها اصل است:

با این وجود، علاقه‌مند، به‌ویژه، بیش‌تر، آن‌چه، یک‌سان، سازوکار، آن‌جا،

سی‌صد، جست‌وجو، دست‌کم، یک‌دیگر، دادوستد، خوش‌رو

با این وجود، بهتر است از ساده‌گی، به‌تر، بازی‌گر، دانش‌جو، پرهیز کنیم.

پ: از کیبُرد استاندارد فارسی استفاده کنید.

(در کیبُرد استاندارد، حرف «پ» روی «M» قرار دارد).

- از «ی» به جای «ء» استفاده کنید:
رسانه‌ی عکاسی، همه‌ی، به‌مثابه‌ی.
- از جمع مکسر پرهیز و تاجای ممکن، برای هرگونه جمعی از «ها» استفاده کنید:
تصویرها، نه تصاویر
هنرمندها، نه هنرمندان
کارها، نه آثار
- تاجایی که ممکن است، از تنوین، تشدید، و همزه استفاده نکنید:
کم‌وبیش، نه تقریباً
به‌تمامی، نه تماماً
ارایه، نه ارائه
تآتر، نه تئاتر (و تأثر)
- نیز: ویدیو، استثنا، جز، جزیی. البته می‌نویسیم سوئد، ایدئولوژی
- از «ـِ» ی اضافه (کتابِ من)، در موردهایی استفاده کنید که امکان اشتباه‌خواندن بیش‌تر است.
- در نزدیک به‌همه‌ی موردها، «به» به‌کلمه‌ی پس از خودش با نیم‌فاصله می‌چسبد (صفت و قید):
به‌عنوان، به‌وسیله‌ی، به‌سزا، به‌راحتی.
- اما در نمونه‌ای چون کار را به گالری فرستاد، از فاصله (اسپیس) استفاده می‌کنیم، چون در این جا سخن از یک جهت است (حرف اضافه).
- از اضافه‌گویی بپرهیزید:
برروی، برضد، شاهد عینی، جای داده است، و یا در جمله:
بزرگ‌ترین جنبشی که جهان پس از جنگ دوم جهانی «ناکنون» به‌خود دیده است.
هنرمند بار دیگر این مفهوم را «به‌ما» یادآوری می‌کند.
- عددهای کوتاه را به حرف بنویسید:
یک تا بیست، سی، چهل، صد، دویست، هفت‌صد، پنج‌هزار، دهه‌ی هشتاد، سده‌ی هژده، بیست میلیون
اما ۲۵، ۱۹۷۶، ۸۹۰ هزار دلار.
- «الف» را پس از حرف‌های صدادار با «ی» جایگزین کنید:
جست‌وجویش، اما: اهمیت‌اش.
پس از کلمه‌هایی که با «الف» پایان می‌یابند ضمیرهای ملکی «آم»، «آت»، و «آش» را با افزودن یک «ی» بنویسید: کارهایش، در غیر این صورت جدا: زندگی‌اش.

- «را» باید در نزدیک‌ترین جا به مفعول جمله به‌کار رود و نه پیش و پس از فعل:
تمام کارهایی را که باید قاب می‌شد، به او دادم.
نه تمام کارهایی که باید قاب می‌شد را به او دادم.
- از کاربرد دو فعل پشت‌سرهم تا جای ممکن پرهیز کنید:
در مرکز گالری، مجسمه‌ای بزرگ قرار داشت که مانند یک لوستر آویزان بود.
نه در مرکز گالری مجسمه‌ای بزرگ که مانند یک لوستر آویزان بود، قرار داشت.
- شناسه‌ی عددی «یک» را به جای شناسه‌ی ناشناس به‌کار نبرید:
او عکاس است.
نه او یک عکاس است.
- به جای استفاده از یک جمله‌ی بلند و تودرتو، ترکیبی از چند جمله‌ی ساده‌ی کوتاه را به‌کار ببرید:
توجه به زمینه‌ی اثر هنری به‌مثابه‌ی یک بازیگر اصلی ساخت معنا، در این کارنما نیز آشکار است. مکانی که در آن کار ساخته می‌شود، کسانی که از کار پشتیبانی مالی می‌کنند، یا دوره‌ی تاریخی‌ای که اثر هنری در آن تفسیر می‌شود، همگی در نمایشگاه مورد توجه قرار گرفته‌اند.
نه توجه به زمینه‌ی اثر هنری به‌مثابه‌ی یک بازیگر اصلی ساخت معنا، هم‌چون مکانی که در آن کار ساخته می‌شود، کسانی که از کار پشتیبانی مالی می‌کنند، یا دوره‌ی تاریخی‌ای که در آن اثر هنری تفسیر می‌شود، در این کارنما نیز آشکار است.

ساختار جمله

- تاجایی که امکان دارد از برابره‌های کوتاه‌تر برای فعل‌های مرکب و پیش‌وندی مرکب استفاده کنید:
این سیاست را در دستورکار دارد. نه در دستورکار قرار داده است.
ارایه می‌شود. نه به نمایش درخواهد آمد.
- در صورت استفاده از فعل‌های ترکیبی، دو واژه‌ای که مصدر فعل را می‌سازند با نیم‌فاصله، و فعل کمکی را با یک فاصله (اسپیس) جدا کنید:
ساخته شده است، پنهان کرده است، نشان داده می‌شود.
- بیش‌تر از مصدرهای تک‌واژه‌ای به جای: مصدر مرکب آن‌ها استفاده کنید:
نگریستن نه نگاه کردن
می‌آغازد نه آغاز می‌کند
پیوستن نه پیوند دادن
افزودن نه اضافه کردن (یا زیاد کردن)
گذشتن نه گذشت کردن

- فعل باید با بدنه‌ی اصلی جمله هم‌سو باشد:
طیفی از رنگ‌های گرم در همه‌جای کار دیده می‌شد. [نه می‌شدند].
- به جای «می‌باشد»، همه‌جا از «است» (یا «نیست»، به جای: «نمی‌باشد») استفاده کنید.
- فعلی «هست» به معنی: وجود داشتن چیزی ست، اما «است» نسبت یا خبری را بیان می‌کند؛ این دو را به جای یک‌دیگر استفاده نکنید:
او یک هنرمند معاصر است. هفت نقاشی باژک در نمایشگاه هست.
- «الف»، در واژه‌ی «است»، پس از واژه‌هایی که با «ی»، «الف»، و «او» پایان می‌یابند، حذف می‌شود و با نیم‌فاصله به واژه‌ی پیش از خود می‌چسبد:
طبیعی ست، اینجاست، اوست.
- پس از واژه‌هایی که با «د»، «ذ»، «ر»، «ز»، «ژ»، و «و»، به پایان می‌رسند، «الف» در «آم»، «ای»، «ایم»، «اید»، و «آند» (صورت‌های دیگر «است») حذف می‌شود:
بسیارند، گرفتاریم، رازند [اما: ساکت‌اند، خوش حال‌ایم، مشتاق‌اند، آسوده‌ام].
- در فعل‌های ترکیبی، از جای‌گزین‌هایی چون گردیدن، ورزیدن، ساختن، نمودن، و شبیه به آن‌ها، در معنی «شدن» و «کردن» استفاده نکنید:
پنهان کردن نه پنهان نمودن
دورکردن نه دورساختن
کوشش کردن نه کوشش ورزیدن
خواهد شد نه خواهد گشت یا گردید

نشان‌گذاری

- فاصله («اسپیس») همیشه پس از ویرگول، نقطه، نشان پرسش، و جز آن قرار می‌گیرد:
جکسن پالک، اندی وارنل، و سای توأمبلی در کارهای ارایه‌شده در این جا
- نقطه، هم‌واره آخرین عنصر جمله است و پس از پرانتز، گیومه، و شبیه به این‌ها، در انتهای جمله می‌آید:
«بودن یا نبودن، مساله این است».
(اما نشان پانویس پس از نقطه می‌آید).^۱
- در کم‌وبیش همه‌ی موردها، پیش از «که»، «اما»، «اگر»، و «البته» ویرگول لازم نیست.
کیوریتیر تلاش کرد تا این گنجینه را در دوسالانه ارایه کند اما ایده‌ی او رد شد.
- در آغاز جمله، پس از قید، ویرگول لازم است:
با این وجود، او مقاله‌اش را به‌موقع تحویل داد.
هم‌زمان، پژوهی دیگر در جریان بود.

- نام‌های لاتین در نخستین حضورشان در متن، در گیومه قرار می‌گیرند؛ به جز، نام‌های شناخته‌شده:
«مارتین پیریر» اما، اندی وارهل یا پابلو پیکاسو.
- برای نام‌های کوتاه‌شده‌ی لاتین، از نیم‌فاصله استفاده کنید. همین‌طور برای نام‌هایی که با خط تیره به هم وصل شده‌اند:
«سی‌ان‌ان»، «کی‌اف‌سی»، «ژان میشل»

○ نشان «نقطه‌ویرگول» (بسمی‌کالین «؛») را تنها در این موارد استفاده کنید:

⌚ وقتی شمار زیادی ویرگول در دو بخش به نسبت جدا، در کنار هم می‌آیند:
چه در زمینه‌ی قالب‌هایی چون مجسمه، نقاشی، عکس؛ و چه درون مایه‌هایی چون اسطوره، دین، و نابرابرهای اجتماعی ...
(این کاربرد اغلب یک ترجیح سبکی‌ست. گاه نویسندگان می‌توانند به جای حرف‌های ربط وابستگی مانند «و»، «یا»، «برای»، یا «اما» از نقطه‌ویرگول سود ببرند.

⌚ وقتی دو جمله‌ی خودپاینده (همراه با فعل) پیوند معنایی بسیار زیادی باهم دیگر دارند:
این اثر بخشی از برخورد کلی‌تر نویسنده با جامعه‌اش است؛ جامعه‌ای که لحظه‌ای از بزرگ‌داشت فرهنگ مردمی ...

○ از به‌کارگیری «--» برای جمله‌های معترضه (میان جمله‌ها) پرهیز کنید:
شارجه، به‌طرزی کنایی، مرکز فرهنگی امارات لقب گرفته است. به‌جای:
شارجه -به‌طرزی کنایی- مرکز فرهنگی امارات لقب گرفته است.

○ نشان گفتاورد [نقل قول] در فارسی این است: «...» (گیومه)؛ از نشان لاتین، یعنی "..." استفاده نکنید.

○ نام‌های خاص مانند نام کتاب‌ها، مکان‌ها، شخصیت‌ها، کارهای هنری، و جز آن‌ها، به‌جای: ایتالیک‌شدن، در نخستین حضورشان در متن درون گیومه بیایند:
«سرمایه»، «گرنیکا»، «آرت فرم».

- بسیاری از واژه‌های جاری در زبان ما، برابره‌های فارسی بهتری دارند:
 - سده، نه قرن
 - دیداری، نه بصری (یا تجسمی)
 - دوسالانه، نه بینال
 - پیش‌و‌پس، نه قبل‌و‌بعد
 - پرسش‌و‌پاسخ، نه سوال‌و‌جواب
 - فرایند، نه پُرسه
 - گسترده، نه وسیع
 - بیش‌تر، نه اغلب
 - فراگیر، نه جامع
 - چنان‌که پیداست، نه ظاهراً
 - توانش، نه پتانسیل
 - کنش‌مند، نه اکتیو
 - کنش‌پذیر، نه منفعل
 - میان‌کنشی، نه تعاملی (یا اینتراکتیو)
 - پیروی، نه تبعیت
 - ناپذیرفتنی، نه غیرقابل‌قبول
 - همگانی، نه عمومی
 - چشم‌گیر، نه قابل‌توجه
 - هم‌سو، نه منطبق
 - هم‌زمان، نه درعین‌حال
 - و البته، هنرمند، نه آرتیست.

- شماری از واژه‌های رایج‌شده در زبان فارسی در اساس دچار اشتباه‌هایی در برگردان، کاربرد، یا ساخت دستور زبانی‌اند:

گفتار (در معنی discourse) و نه گفتمان، اینستالیشن و نه چیدمان (چنانکه کسی به‌جای: کلاژ، نمی‌گوید تکه‌چسبانی).

واژه‌گزینی، برگردان و برابره‌های فارسی

- از به‌کارگیری واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا، پرهیز کنید.
راقم این سطور، غیرقابل انقطاع، تموج، الی، مع الوصف، فواصل، علی‌الظاهر.
- «به‌عنوان» تداعی‌گر عنوان، مقام، یا لقب است و نه «به‌مثابه‌ی». او به‌عنوان یک هنرمند این کار را به‌مثابه‌ی یک توهین برداشت کرد. نه، این کار را به‌عنوان یک توهین برداشت کرد.
- به‌جای «عنوان» برای نام اثر هنری یا کتاب از «نام» استفاده کنید: هنرمند در اثری با نام «دوشیزه‌های آوینین» دست به ... او در «بدون‌نام، شماره‌ی ۲۴۵» بار دیگر ...
- شاید به‌معنی «شایسته است» است و نه «چه‌بسا» یا «ممکن است» انگار به‌معنی «پندار» است و نه «گویی».

فهرستی از پربسامدترین نام‌های هنرمند‌های مدرن را در این ویراست نو منتشر می‌کنیم تا نه تنها بتوانیم کمی از چنددستی‌های نگارش فارسی نام هنرمند‌های غیرایرانی کم کنیم، بل که الگویی را برای آینده فراهم بیاوریم. می‌توان با کمی دقت نظر دریافت که به جای «هنری کارتیه برسون» (و ده‌ها مدل دیگر نوشتن این نام) بهتر است بنویسیم: «آئری کرتیه برشن». یا می‌توان با کمی جست‌وجو دریافت که **لزلو مْهی‌ناج** یا **زُی لیکتن‌استین** صورت‌های دقیق‌تر نگارش فارسی نام این هنرمند‌هایند. با این حال، تجربه‌های پیشین ثابت کرده‌اند که این‌گونه فهرست‌ها هرگز نمی‌توانند به تمامی فراگیر باشند و همه‌ی نام‌ها را دربرگیرند اما می‌توان امیدوار بود که فهرست آمده در این ویراست بتواند زمینه را برای داوری درست درباره‌ی شیوه‌ی نوشتن نام یک هنرمند نوپا در آینده فراهم سازد. اما پیش از فهرست، چند نکته‌ی مهم را باید در نظر داشت:

اصلی اساسی در نگارش فارسی نام هر فرد، شیوه‌ی آدای آن نام در زبان بومی آن منطقه است، به‌ویژه شکلی که آن فرد خود، نام‌اش را بیان می‌کند.

نگارش نام‌های غیرفارسی

Amedeo Modigliani	آمدئو مُدیلیانی	A. R. Penck	آ. آر. پنک
Amy Sillman	ایمی سیلمن	Abelardo Morell	آبلاردو مُرِل
Ana Mendieta	آنا مندیتا	Aby Warburg	آبی واربورگ
André Breton	آندره بژتن	Ad Reinhardt	آد راینهارد
André Kertész	آندره کِرتِژ	Adrian Piper	آیدرین پایپر
André Masson	آندره ماشن	Agnes Martin	آگنس مارتین
Andreas Gursky	آندریاس گورسکی	Ai Weiwei	آی وی وی
Andrew Wyeth	آندرو وایث	Al Held	آل هلد
Andy Goldsworthy	آندی گلدزورثی	Albert Gleizes	آلبر گلز
Andy Warhol	آندی وارهل	Alberto Burri	آلبرتو بوری
Anish Kapoor	آنیش کاپور	Albert Oehlen	آلبرت اولن
An-My Lê	آن می له	Alberto Giacometti	آلبرتو جاکمتی
Ann Hamilton	آن همیلتن	Aleksandr Rodchenko	الکساندر رُدچنکو
Anna Gaskell	آنا گسکل	Alexander Archipenko	الکساندر آرخیپنکو
Anne Collier	آن کلیه	Alexander Calder	الکزندر کالدر
Anne Truitt	آن تروویت	Alex Katz	الکس کتس
Annette Messenger	آیت مسازه	Alfonso Ossorio	آلفنسو اُشریو
Annie Leibovitz	آنی لیبویتز	Alfred H. Barr	آلفرد ایچ. بار
Ansel Adams	آنسل آدامز	Alfred Leslie	آلفرد لزل
Anselm Kiefer	آنزلم کیفر	Alfredo Jaar	آلفردو جار
Antoni Tàpies	آنتنی تاپی پِس	Alfred Stieglitz	آلفرد استیگلایتس
Arman	آرمان	Alice Neel	آلیس نیل
Arshile Gorky	آرشیل گُرسی	Alighiero Boetti	الیگرو بُتتی
Arthur Danto	آرثر دانتو	Allan Kaprow	آلن کپیرو
Arthur Dove	آرثر داو	Allan McCollum	آلن مک کالیم
Asger Jorn	اسگر یرن	Allora and Calzadilla	آلرا و کلزادیا

○ در نام‌های لاتین، برای صدای «*ʔ*»، از «*o*» استفاده نکنید:
 کلد مُنه به جای: کلود مونه، یا جکسن، یا موشلینی.
 البته صدای «*ʔ*» در انتهای واژه به شکل «*u*» نوشته می‌شود: «*مریلین منرو*»
 و جز آن.

○ «*o*» یکی از این سه صدا را می‌دهد: «*o*» یا «*u*» یا «*v*». برخی از واژه‌ها بیش از یک گونه خوانده می‌شوند: خوراک، فروهر، کُرد. تلاش ما این است که تنها در بخش ثبت فارسی نام‌های خاص لاتین کمی دقیق‌تر و پیش‌بینی‌پذیرتر باشیم:

صدای *o*: مُندریان [نه: موندریان]، شفی [نه سوفی]، اُفیلی، گُلدین، ئیس، گُبر، پتیبُن.

صدای *u*: دوشان [نه: دُشان]، کولن [نام شهر: نه کُلن]، کونز، مونک، موراکامی، کروگر.

صدای *v*: وینسنت، ورا، هیپُورث.
 ترکیبی: فوکو، نه فُکو، فوسکو، اُزکو، توأمبلی، یُکو اُنو، اُلفور، وارهل، و وان گُگ.

○ در نام‌های لاتین، به جای: صدای *ð*/از «*ð*» و به جای: *θ*/از «*θ*» استفاده کنید:
 اسمیث، نه اسمیت (چنان‌که کسی نمی‌گوید مَکبت)، ماذرول به جای: مادرول.

Edvard Munch	ادوارد مونک	Cy Twombly	سای توأمبلی	Carrie Mae Weems	کری می ویمز	Auguste Rodin	اُگوست رُدن
Edward Hopper	ادورد هاپر	Damien Hirst	دیمین هیرست	Carroll Dunham	کزل دایم	August Sander	اُگوست زاندر
Edward Ruscha	ادورد روشی	Dana Schutz	دینا شاتس	Catherine Opie	کترین اُپی	Barbara Kruger	باربرا کروگر
Edward Steichen	ادورد استایکن	Dan Graham	دن گرهَم	Cecil Beaton	سیسل بیتن	Barnett Newman	بارنت نوَمن
Edward Weston	ادورد وستن	Danh Vo	یان وُو	Chaïm Soutine	خایم سوتین	Benjamin Buchloh	بنیامین بوخلو
Egon Schiele	اِگن شیله	Daniel Spoerri	دَنیل اِسپُری	Charles Atlas	چارلز آتلس	Ben Shahn	بن شان
El Anatsui	اِل آناتسویی	Danny Lyon	دنی لاین	Charles Burchfield	چارلز بارکفیلد	Berenice Abbott	برنیس اَبَت
Elizabeth Murray	الیزبِث مری	David Hammons	دیوید همنز	Charles Demuth	چارلز دیمث	Berthe Morisot	برت مُریزُو
Elizabeth Peyton	الیزبِث پیتن	David Hockney	دیوید هاکنی	Charles Ray	چارلز ری	Betye Saar	بتی سار
Ellen Gallagher	الن گَلاگر	David LaMela	دیوید لَمَلاس	Charles Sheeler	چارلز شیلر	Bill Brandt	بیل برنت
Elliott Erwitt	اِلیت اِرویت	David Salle	دیوید سَلی	Charline von Heyl	شارلین فُن هیل	Bill Traylor	بِل تریلر
El Lissitzky	اِل لیزیتسکی	David Smith	دیوید اسمیث	Chris Burden	کریس پردن	Bill Viola	بیل وایلا
Ellsworth Kelly	اِلزورث کیلی	David Wojnarowicz	دیوید وُینارویچ	Chris Ofili	کریس اُفیلی	Brassai	براسای
Elmgreen & Dragset	اِلمگرین و درگست	David Zwirner	دیوید زورنر	Christian Marclay	کریسچن مارکلی	Brice Marden	برایس ماردن
Emil Nolde	امیل نُلده	Dennis Oppenheim	دنیس اُپنهایم	Christo and Jeanne Claude	کریستو و ژان کُلد	Bridget Riley	بریجیت رایلی
Enzo Cucchi	انزو کوکی	Diane Arbus	دیان آرَبس	Christopher Williams	کریستوفر ویلیمز	Bruce Conner	بروس کانر
Eric Fischl	اریک فیشل	Donald Judd	دایلد جاد	Christopher Wool	کریستوفر وول	Bruce Nauman	بروس نومان
Erich Heckel	اریک هکل	Don McCullin	دان مک کالین	Christoph Schlingensief	کریستف اشلینگن زیف	Bruce Weber	بروس وِبر
Ernst Gombrich	ارنست گامبریچ	Dora Maar	دُرا مار	Chuck Close	چاک کُلَس	Cai Guo-Qiang	سای گُو کیانگ
Ernst Ludwig Kirchner	ارنست لودویگ کیرشنر	Dore Ashton	دُری اَشتن	Cindy Sherman	سیندی شرمن	Camille Claudel	گمی کُلدل
Erwin Panofsky	اروین پانفسکی	Doris Salcedo	دُریس سالسدو	Claes Oldenburg	کلاس اُلدینبرگ	Camille Pissarro	کامی پیسارو
Eugène Atget	اُژن آتزه	Dorothea Lange	دارثیا لَنگ	Claude Monet	کُلد مَنه	Carl Andre	کارل آندرِه
Eva Hesse	ایوا هِس	Dorothea Tanning	دارثی تَنینگ	Clement Greenberg	کلیمنت گرین برگ	Carlo Carrà	کارلو کارا
Everett Shinn	اُورت شین	Doug Aitken	داگ اِیتکن	Coco Fusco	کُکو فوسکو	Carmen Herrera	کارمین هیرا
Faith Ringgold	فیث رینگولد	Duane Michals	دواین مایکلز	Constantin Brancusi	کُنستانتین برنکوژ	Carol Bove	کزل بُووی
Felix Gonzalez-Torres	فیلکس گُنزالس تِرس	Edgar Degas	ادگار دُگا	Cosima Von Bonin	کُسیما فُن بُنین	Carolee Schneemann	کزلی اِشِنیمن

Janine Antoni	جنین آنتنی	Heinz Mack	هاینتز ماک	Georgia O'Keeffe	جرجا اُکیف	Ferdinand Hodler	فردیناند هُدلر
Jannis Kounellis	یانیس کونلیس	Helen Frankenthaler	هلن فرنکن‌تالر	Gerald Murphy	جرالد مرفی	Fernand Léger	فرنان لژه
Jared French	جرید فرنچ	Helen Levitt	هلن لویت	Gerhard Richter	گرهارد ریشت	Filippo Tommaso Marinetti	فیلیپو تُماسو مارینتی
Jasper Johns	جسپر جانز	Henri Cartier-Bresson	آنری کرتیه برِشن	Giacomo Balla	جاگمو بالا	Florian Maier-Aichen	فلرین میر آیکن
Jean Arp	ژان آرپ	Henri de Toulouse-Lautrec	آنری دُ تُلوز لوتِرک	Giorgio de Chirico	جرجو د کریکو	Florine Stettheimer	فلرین استتهایمر
Jean Dubuffet	ژان دوبوفه	Henri Matisse	آنری ماتیس	Giovanni Anselmo	جوانی انسلمو	Francesca Woodman	فرنچسکا وودمن
Jean Fautrier	ژان فُتریه	Henri Rousseau	آنری روسو	Giulio Paolini	جولیو پُولینی	Francesco Clemente	فرنچسکو کلمنته
Jean Metzinger	ژان متزینگر	Henry Moore	هنری مور	Giuseppe Penone	جوزیه پَننه	Francis Bacon	فرنسیس بیکن
Jean-Michel Basquiat	ژان میشل باسکیات	Herb Ritts	هرب ریتز	Glenn Ligon	گلن لایگان	Francis Picabia	فرنسیس پیکابیا
Jean-Paul Riopelle	ژان پل ریپل	Hiroshi Sugimoto	هیژشی سیگیمُتو	Gordon Matta-Clark	گُردن ماتاکلارک	Frank Stella	فرنک استِلا
Jean Tinguely	ژان تَنگلی	Hito Steyerl	هیتو اشتیرل	Gordon Parks	گُردن پارکس	Franz Kline	فرنز کلاین
Jeff Koons	جف کونز	Holland Cotter	هالند کاتر	Grant Wood	گرنِت وود	Franz Marc	فرننز مارک
Jeff Wall	جف وال	Horace Pippin	هُرس پِپین	Gregor Schneider	گرگُرشنايدر	Fred Wilson	فرد ویلسن
Jenny Holzer	جنی هالزر	Huma Bhabha	هوما بابا	Griselda Pollock	گریزلدا پالک	Frida Kahlo	فریدا کالو
Jenny Saville	جِنی سَویل	Ida Applebroog	ایدا اپل بروگ	Gustave Moreau	گوستاو مُرو	Gabriele Münter	گبریه مونتر
Jerry Saltz	جری سالتز	Imogen Cunningham	ایمُجین کانینگهم	Gustav Klimt	گوستاو کلیمت	Gabriel Orozco	گبریل اُزکو
Jessica Stockholder	جسیکا استاکهُلدر	Irving Penn	ایروینگ پِن	Guy Bourdin	گی بورْدِن	Garry Winogrand	گری وینگرند
Jesús Rafael Soto	خسوس رافائل سَوتو	Isa Genzken	آیسا گِنزکن	Guy Pène Du Bois	گی پِن دو بوآ	Georg Baselitz	گُترگ بازلیتس
Jim Dine	جیم داین	Isamu Noguchi	ایسامو نُگوچی	H.C. Westermann	ایچ. سی. وسترمِن	George Bellows	جرج بلز
Jimmie Durham	جیمی دورم	Jack Smith	جک اسمیث	Hannah Wilke	هنا ویلکه	George Grosz	گُترگ گُرس
Jim Nutt	جیم نات	Jackson Pollock	جکسن پالک	Hans Bellmer	هانس بلمر	George Luks	جرج لوکس
Jiro Yoshihara	جیرو یُشیهارا	Jack Whitten	جک ویتن	Hans Haacke	هانس هاکه	George Rickey	جرج ریکی
Joan Jonas	جُون جُونس	Jacob Lawrence	جیکب لُرنس	Hans Richter	هانس ریشت	Georges Braque	ژرژ براک
Joan Miró	خوان میرو	Jake & Dinos Chapman	جیک و دینس چپمن	Hans-Ulrich Obrist	هانس اولریخ اوبریست	George Segal	جرج سیگل
Joan Mitchell	جُون میچل	James McNeill Whistler	جیمز مکنیل ویسلر	Harald Szeemann	هَرالد زیمان	Georges Seurat	ژرژ سَرا
Joel Shapiro	جُل شاپیرو	James Rosenquist	جیمز رُزنکوئیست	Hedda Sterne	هِدا استِرِن	George Tooker	جرج توکر

Mark Morrisroe	مارک مُریسرو	Louise Lawler	لوییز لالر	Kazimir Malevich	کازمیر ملویچ	Joel-Peter Witkin	جُل پیتر ویتکین
Mark Rothko	مارک راتکو	Louise Nevelson	لوییز نولیسن	Kazuo Shiraga	کازو شیراگا	John Baldessari	جان بالدساری
Markus Lüpertz	مارکوس لوپرتز	Lucas Samaras	لوکس سمارس	Keith Haring	کیث هرینگ	John Cage	جان کیچ
Marlene Dumas	مارلن دوماس	Lucian Freud	لوسیِن فُزید	Keith Sonnier	کیث سانیر	John Chamberlain	جان چمبرلین
Marsden Hartley	مارسدن هارتلی	Luciano Fabro	لوچانو فابرو	Kenneth Anger	کِنِث انگر	John Currin	جان کورین
Martha Rosler	مارثا راسلر	Lucio Fontana	لوچو فُنتانا	Kenneth Noland	کِنِث نالند	John Sloan	جان اسلُن
Martha Wilson	مارثا ویلسن	Lucy Lippard	لوسی لپیپر	Kerry James Marshall	کِری جیمز مارشال	John Steuart Curry	جان استوارت کِری
Martin Kippenberger	مارتین کِیپنبرگر	Luis Camnitzer	لویز گم نیتزِر	Kiki Smith	کی کی اسمیث	John Waters	جان واترز
Martin Parr	مارتین پار	Lynda Benglis	لیندا بنگلیس	Krzysztof Wodiczko	کرژیشتف وُدیچکو	Jonas Mekas	یناس مِکاس
Martin Puryear	مارتین پریپر	Lyonel Feininger	لینل فاینینگر	Larry Bell	لَری بِل	Jonathan Borofsky	جانثن برافسکی
Martin Wong	مارتین وانگ	Magdalena Abakanowicz	مَگدالنا آباکانوویچ	Larry Clark	لَری کلارک	Jörg Immendorff	یُِرگ ایمندُرف
Mary Cassatt	مری کسٹ	Mamma Andersson	ماما اندرسن	Larry Gagosian	لَری گُگزین	Jose Clemente Orozco	خُسه کلمنتہ اُزکو
Matta	ماتا	Man Ray	مَن ری	László Moholy-Nagy	لزلو مُھی ناج	Josef Albers	یُِرِف آلبرز
Matthew Barney	مٹیو بارنی	Marc Chagall	مارک شاگال	Laurie Anderson	لَری اندرسن	Joseph Beuys	یُِرِف بُیس
Matthew Ritchie	مٹیو ریچی	Marcel Broodthaers	مارسل بڑت هرس	Laurie Simmons	لَری سیمنز	Joseph Cornell	جُزف کُرنل
Maurizio Cattelan	مائُریتزیو کتیلان	Marcel Duchamp	مارسل دوشان	Lawrence Alloway	لُرنس اَلوی	Joseph Kosuth	جُزف کسوٹ
Max Beckmann	ماکس بکمان	Margaret Bourke-White	مارگرت بورک وایت	Lawrence Weiner	لُرنس وینر	Joseph Stella	جُزف استلا
Max Ernst	ماکس ارنست	Marian Goodman	مرین گودمن	Lee Bontecou	لی بانتیکو	Judith Bernstein	جودیت برنستین
Max Kozloff	مَکس کُزلف	Mariko Mori	ماریکو مُری	Lee Friedlander	لی فریدلندر	Judy Chicago	جودی شیکاگو
Max Pechstein	ماکس پش شتاین	Marina Abramović	مارینا آبراموویچ	Lee Krasner	لی کرزنر	Julia Margaret Cameron	جولیا مارگرت کمُرُن
Max Weber	مکس وِبر	Mario Merz	ماریو مرتز	Lewis Baltz	لویز بالتز	Julian Schnabel	جولین اشنابل
Maya Lin	مایا لین	Marisa Merz	ماريسا مرتز	Lewis Hine	لویز هاین	Julie Mehretu	جولی مریتو
May Stevens	می استیونز	Marisol	ماریشل	Linda Nochlin	لیندا ناکلین	Kara Walker	کرا واکر
Merce Cunningham	مرس کانینگم	Mark Bradford	مارک بردفُرد	Lisette Model	لیسٹ مادل	Karel Appel	کارل اَپل
Meret Oppenheim	مِرِت اُپنهایم	Mark Dion	مارک دایان	Lorna Simpson	لُرنا سیمپسن	Karen Kilimnik	کرن کلیمنیک
Michael Fried	مایکل فرید	Mark di Suvero	مارک دی سوورُ	Louise Bourgeois	لوییز بورژوا	Karl Schmidt-Rottluff	کارل اشمیت رُتلوف

Robert Mapplethorpe	رابرت میپلثرپ	Pipilotti Rist	پیپیلوتی ریست	Omer Fast	أمر فست	Michael Heizer	مایکل هایزر
Robert Morris	رابرت موریس	R. H. Quaytman	آر ایچ کویتمن	On Kawara	آن کاوارا	Michelangelo Pistoletto	میکل آنجلو پیستلئیتو
Robert Rauschenberg	رابرت روشنبرگ	Rachel Harrison	ریچل هریسن	Oskar Kokoschka	أسکار کُکشکا	Michelle Stuart	میشل استوارت
Robert Ryman	رابرت رایمن	Rachel Whiteread	ریچل وایتیرید	Oskar Schlemmer	أسکار شلیمر	Mike Kelley	مایک کلی
Robert Smithson	رابرت اسمیثسن	Ralph Gibson	رالف گیبسن	Otto Dix	أتو دیکس	Milton Glaser	میلتن گلیزر
Romare Bearden	رُمر بیردن	Ralston Crawford	رلستن کرافرد	Pablo Picasso	پابلو پیکاسو	Mimmo Rotella	میمو رتلا
Roni Horn	رانی هرن	Rashid Johnson	رشید جانسن	Patrick Henry Bruce	پتريک هنری بروس	Miriam Schapiro	میریم شاپیرو
Rosalind Krauss	رازلیند کروس	Ray Johnson	ری جانسن	Paul Cadmus	پال کدمس	Mona Hatoum	منا حاتوم
Rosemarie Trockel	رُزماری تزکِل	Raymond Pettibon	ریمند پتیبن	Paula Rego	پُلا رِگو	Morris Louis	موریس لویس
Roy Lichtenstein	رُی لیکتن‌استین	Reginald Marsh	رجینالد مارش	Paul Cézanne	پُل سزان	Morton Schamberg	مُرتن شَمبرگ
Ryan Trecartin	راین ترکارتن	René Magritte	رُنه مگریت	Paul Gauguin	پُل گوگن	Nairy Baghramian	نایری باغرامیان
Sally Mann	سلی مَن	Richard Artschwager	ریچرد آرتش‌واگر	Paul Klee	پاول کلی	Nam June Paik	نَم جون پک
Salvador Dalí	سالوادِر دالی	Richard Avedon	ریچرد آودان	Paul McCarthy	پال مک‌کارثی	Nancy Grossman	نَنسی گُرسمن
Sandro Chia	ساندرُو کیا	Richard Pousette-Dart	ریچرد پویست‌دارت	Pepon Osorio	پین اُشریو	Nancy Holt	نَنسی هُلت
Sarah Charlesworth	سارا چارلزورث	Richard Prince	ریچرد پرنس	Peter Blume	پیتر بلوم	Nancy Spero	نَنسی اسپرو
Scott Burton	رابرت بَرتن	Richard Serra	ریچرد سرا	Peter Doig	پیتر دُیگ	Nan Goldin	نَن گُلدین
Sharon Hayes	شَرن هیز	Richard Tuttle	ریچرد تاتل	Peter Halley	پیتر هَلی	Naum Gabo	ناؤم گابو
Sherrie Levine	شری لَوین	Rineke Dijkstra	رینکه دایکسترا	Peter Hujar	پیتر هوجار	Neil Jenney	نیل جنی
Sigmar Polke	زیگمار پُلکه	Rirkrit Tiravanija	ریکریت تیراوانیا	Peter Saul	پیتر شُل	Neo Rauch	نُئو روخ
Sol LeWitt	سُل لَویت	Robert Adams	رابرت آدمز	Peter Schjeldahl	پیتر شیلدال	Nicole Eisenman	نیکل آیزنمن
Sophie Calle	سُفی کَل	Roberta Smith	رابرتا اسمیث	Philip Guston	فیلیپ گاستن	Niki de Saint-Phalle	نیکِی دُ سن‌فال
Stan Brakhage	استن بَرَکیج	Robert Delaunay	رُبر دُلنه	Pierre-Auguste Renoir	پیر آگوست رُنوار	Norbert Lynton	نُربرت لینتن
Stephen Shore	استیون شُر	Robert Frank	رابرت فرنک	Pierre Huyghe	پیر هویگ	Norman Lewis	نُرمَن لویس
Stuart Davis	استورت دیویس	Robert Gober	رابرت گُبر	Pierre Puvis de Chavannes	پیر پُوی دُ شِاوان	Odilon Redon	أدیلن رُدن
Susan Rothenberg	سوزان راذنبرگ	Robert Henri	رابرت هِنری	Pierre Restany	پیر رستانی	Okwui Enwezor	اُکوی اِنوُزر
Suzanne Lacy	سوزن لیسسی	Robert Indiana	رابرت ایندیانا	Piet Mondrian	پیت مُندریان	Olafur Eliasson	اُلافور الیاسن

William Eggleston	ويليم اگليستن	Takashi Murakami	تاكاشى موراكامى
William Glackens	ويليم گلكنز	Tal R	تل آر
William Gropper	ويليم گراپر	Tania Bruguera	تانيا بروگرا
William H. Johnson	ويليم ايچ جانسن	Thomas Hart Benton	تامس هارت بنتن
William Kentridge	ويليم كنتريج	Thomas Hirschhorn	تامس هيرشهورن
William Klein	ويليم كلاين	Tom Wesselmann	تام وِسلمن
William Pope.L	ويليم پوپال	Tony Oursler	تُونى اُورسلر
William Wegman	ويليم وِگمن	Tony Smith	تُونى اسميث
Wolfgang Tillmans	ولفگانگ تيلمانس	Tracey Emin	تريسي امين
Wols	ولس	Trevor Paglen	تروور پگلن
Yaacov Agam	ياكف آكام	Umberto Boccioni	اومبرتو بوجنى
Yasuo Kuniyoshi	ياسوو كونيينشى	Victor Vasarely	ويكتور وازارلى
Yayoi Kusama	يايىي كوساما	Vija Celmins	ويا بيلمينز
Yinka Shonibare	يينكا شنيباره	Vincent van Gogh	وينسنت وان گُگ
Yoko Ono	يُكو اُونُو	Vito Acconci	ويتو اكانچى
Yves Klein	ايوكلن	Vladimir Tatlin	ولديمير تاتلين
Yves Tanguy	ايوتانگى	Wade Guyton	ويد گايتن
Yvonne Rainer	ايوان رينر	Walid Raad	وليد رعد
Zoe Leonard	زُيى لِنرد	Walker Evans	واكر اِونز
		Walter De Maria	والتر دِماريا
		Wangechi Mutu	وانگِچى موتو
		Wassily Kandinsky	واسيلي كاندينسكى
		Wayne Thiebaud	وين ثيبو
		Weegee	ويجى
		Wifredo Lam	ويفردو لام
		Willem de Kooning	ويلم دى كوينينگ

به سبب جهانی شدن، نگارش نام‌های فارسی به لاتین در سال‌های گذشته اهمیت حتا بیش‌تری پیدا کرده است اما هیچ شیوه‌ی روشنی برای انجام این کار وجود ندارد. نام «بهروز» را می‌توان Behrooz نوشت، یا Behruz، یا Behrouz و روشن نیست شاعر ملی ما Firdowsi است یا Ferdosi یا Firdawsi. و این‌ها تنها برخی از شیوه‌های دل‌به‌خواهی نویسه‌گردانی نام‌های فارسی‌ست. در زیر، پیش‌نهادی را می‌بینید که بر اساس سادگی و دقت شکل گرفته. پرسش اصلی این بوده‌است: چه سامانی را می‌توان طراحی کرد که بتوان با آن نام‌های فارسی را به‌گونه‌ای پیش‌بینی‌پذیر، به شبیه‌ترین شکل ممکن نسبت به گویش فارسی آن، و با استفاده از حرف‌های در دسترس لاتین نوشت؟ این سبک نویسه‌گردانی، دو ویژگی مهم دارد، الف: شیوه‌ی خواندن واژه‌ها بر چگونگی نوشتار برتری دارد، و ب: تنها از حرف‌های لاتین موجود روی کیبورد جاری بیش‌تر کامپیوترها استفاده شده‌است و نه حرف‌هایی مانند «آ» یا «ة» که نشان‌های دیرپاب‌تری‌اند.

نگارش لاتین نام‌های فارسی

حرف فارسی Persian Letter	حرف نویسه‌گردانی Transliterated Letter	نام نویسه‌گردانی شده Transliterated Name	نام فارسی Persian Name
ط	T	Taaher	طاهر
ظ	Z	Azam	اعظم
ع	A, E, O, I, U	Ali Emad Shole	علی عماد شعله
غ	Q	Arqavaan	ارغوان
ف	F	Farox	فرخ
ق	Q	Saadeq	صادق
ک	K	Kiumars	کیومرث
گ	G	Gisu	گیسو
ل	L	Laadan	لادن
م	M	Mojjgaan	مژگان
ن	N	Nilufar	نیلوفر
و	V	Roiaa Puraan Vidaa	رویا پوران ویدا
ه	H	Iusef	یوسف
ی	I	Ialdae Saiid	یلدا سعید
ر	A	Raxshaan	رخشان
ز	E	Mehraan	مهران
ژ	O	Morvaarid	مروارید

حرف فارسی Persian Letter	حرف نویسه‌گردانی Transliterated Letter	نام نویسه‌گردانی شده Transliterated Name	نام فارسی Persian Name
ا، آ	AA	Aarash	آرش
ب	B	Behruz	بهروز
پ	P	Pedraam	پدرام
ت	T	Taraane	ترانه
ث	S	Samin	ثمین
ج	J	Jamshid	جمشید
چ	C	Manucehr	منوچهر
ح	H	Haafez	حافظ
خ	X	Xosro	خسرو
د	D	Daariush	داریوش
ذ	Z	Aazar	آذر
ر	R	Rahaa	رها
ز	Z	Zarin	زرین
ژ	JJ	Mojjde	مژده
س	S	Sepide	سپیده
ش	SH	Shervin	شروین
ص	S	Sabaa	صبا
ض	Z	Rezaa	رضا

در پیش‌برد این شیوه‌نامه ما را یاری کنید.
بازخورد خود را به ایمیل tamaas@kaarnamaa.com بفرستید.

kaarnamea.com